

NOTAT

Bilag til høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik – ”En ny chance for alle”

Den 4. november 2005

Jnr 02.00.00 P22
Sagsid 000156893

Ref RHP,ULP,BIR,JRE,CTJ
rhp@kl.dk
Dir 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/6

I det følgende har KL uddybet bemærkningerne i høringssvaret.

En styrket aktiv indsats

Det fremgår af lovbemærkningerne at i forhold til en ny chance for alle og ret og pligt til gentagen aktivering, ”skal alle kontant- og starthjælpsmodtagere have deres sag gennemgået af kommunen, hvis de ikke har modtaget et aktivt tilbud om fx job med løntilskud, uddannelse eller revalidering det seneste år”. Det fremgår, at der i ”samarbejde med arbejdsmarkedets parter vil blive udviklet jobforløb rettet mod særlige grupper af kontanthjælpsmodtagere, som f.eks. personer med ringe danskundskaber eller personer med begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet. De målrettede jobforløb er klar til brug i den landsdækkende indsats, der går i gang 1. juli 2006”.

KL finder, at det er af helt afgørende betydning, at disse initiativer iværksættes. Der er behov for ordinære job på ordinære arbejdspladser, hvis persongruppen også fremadrettet skal få en tilknytning til arbejdsmarkedet. KL ser derfor frem til at blive inddraget i ovennævnte arbejde.

Unge og uddannelse

Sammenspillet med lovgivning vedr. virksomhedspraktik

I bemærkninger til lovforslaget fremgår det, at: ”Når en kommune giver tilbud til en ung, der er omfattet af forslaget, vil det være hensigtsmæssigt, at der tages hensyn til den eller de uddannelser, som vil være relevant at søge ind på. Fx kan det være en god idé med tilbud om virksomhedspraktik på et plejehjem, hvor målet kan være en uddannelse til social- og sundhedshjælper”. Her bør det sikres, at der er overensstemmelse mellem det nye forslag og eksisterende lovgivning vedr. målgrupper for virksomhedspraktik.

Samspelet med indsatsen på Undervisningsministeriets område

I bemærkningerne til lovforslaget refereres der til muligheden for at anvende "det almindelige vejledningssystem" og "det etablerede vejledningssystem". Hvis lovforslaget skal have den ønskede effekt, kræver det således et tæt samarbejde mellem kommunernes indsats på beskæftigelses- og integrationsområdet og uddannelses- og erhvervsvejledningen i centrene for Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU-centrene). Der er derfor et stort behov for en dialog mellem Beskæftigelsesministeriet og Undervisningsministeriet i forhold kommunernes praktiske udmøntning af det konkrete lovforslag og ideen med "uddannelse i stedet for kontanthjælp".

Uddannelse på "almindelige vilkår"

I lovforslaget refereres til, at kommunen skal vurdere, om unge under 25 år er "i stand til at gennemføre en uddannelse på almindelige vilkår". På grundlag af denne vurdering skal kommunen pålægge de pågældende at søge om optagelse på én eller flere uddannelser. Hvis de pågældende falder fra uddannelsen igen eller ikke efterkommer kommunens pålæg "uden rimelig grund", skal kommunenophøre med at udbetale ydelse til forsørgelse.

KL ønsker en yderligere afklaring af betydningen af at være "i stand til at gennemføre en uddannelse på almindelige vilkår" og betydningen af manglende samarbejde eller frafald "uden rimelig grund". Disse formuleringer bliver afgørende parametre for, om kommunen billedligt talt skal lukke pengekassen for den unge eller ej.

Foruden kommunen, som skal træffe beslutningen, er der en række andre aktører med ansvar for de unges uddannelse. Det gælder i særdeleshed erhvervsskoler, social- og sundhedsskoler og virksomheder (praktikpladser). For at vurderingerne skal kunne finde sted på en realistisk måde, forudsætter KL, at kommunerne skal kunne indhente "egnethedserklæringer" hos uddannelsesinstitutionerne. Kommunerne bør desuden kunne stille krav om evt. særlige modtageforanstaltninger eller pædagogiske tiltag på uddannelsesinstitutionerne, fx gennemførselsvejledning, kontaktlærerordninger m.v., jf. neden for.

Uddannelsesinstitutionernes og praktikstedernes rolle

Det er KL's opfattelse, at uddannelsesinstitutionerne og de andre aktørers evne til at udvise rummelighed i forhold til de unge uddannelsessøgende er afgørende for, om ambitionen om at alle unge skal have en ungdomsuddannelse lykkes. KL opfordrer derfor de involverede ministerier til, i dialog med Undervisningsministeriet, og parallelt med de aktuelle lovforslag, at styrke erhvervsskolernes incitament til at skabe den fornødne rummelighed, herunder:

- De såkaldte kontaktlærerordninger, hvor hver elev tilknyttes en bestemt underviser som fast voksen kontaktperson.
- Gennemførelsesvejledning, hvor unge med svage valgkompetencer støttes i at foretage de rigtige valg undervejs i uddannelsen.
- Mentorordninger, hvor de unge tilknyttes en mentor, som kan fungere som rollemodel og støtte i forhold til uddannelse og delvist i forhold til personlige/private forhold.
- Tilrettelæggelse af uddannelsen så de unge ikke får for meget teori fra begyndelsen, men møder den faglige uddannelses fag med det samme.
- Formidling af praktikpladser hvor skolen opdyrker et netværk til virksomheder/praktiksteder og lærer de unge, hvordan man skriver en ansøgning, går til jobsamtale m.v.

Desuden bør taxameterstyringen fra statens side tilrettelægges, så det kan betale sig for skolerne at gøre en indsats for at få de mere ressourcekrævende unge til at gennemføre deres uddannelsesforløb. Det er KL's opfattelse, at uddannelsesinstitutionernes økonomiske incitamenter til at løfte denne opgave er negativ, fordi mange af disse unge er mere ressourcekrævende end den almindelige taxameterstyring forudsætter. Økonomiske incitamenter for uddannelsesinstitutionerne i forhold til målgruppen må være en forudsætning for indfrielse af ambitionen bag lovforslaget.

Hvis lovforslagene får den tiltænkte virkning, vil det øge andelen af unge, som gennemfører en ungdomsuddannelse. I den enkelte kommune vil det blive UU-centret, som skal løfte den vejledningsmæssige opgave for disse unge. En konsekvens af lovforslagene vil derfor være en øget opgavemængde med deraf øgede udgifter i de kommunale UU-centre. KL afventer en beregning af de økonomiske konsekvenser for kommunerne af dette.

Styrket opfølgning over for syge kontanthjælps- og starthjælpsmodtagere

Det er KL's opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt med en vis fleksibilitet i bestemmelserne om, at vurderingen om behovet for en plan for sygdomsafklaring skal foretages *umiddelbart* efter, at kommunen er blevet bekendt med sygdommen, og om, at planen skal udarbejdes *umiddelbart*, hvis det vurderes, at der er behov for en plan. Dels med henblik på at sikre, at en simpel forkølelse ikke unødigt skal udløse administrativt merarbejde, og dels for at undgå, at et rigtigt krav om uopsættelig udarbejdelse af en sådan plan får negative konsekvenser for planernes kvalitet og anvendelighed.

Kontanthjælps- og starthjælpsmodtagere der udebliver fra sygeopfølgningssamtale eller andre aktiviteter som led i sygeopfølgningen, skal i forhold til

lovforslagets § 2, nr. 1-4 sanktioneres, så ydelsen reduceres forholdsmæssigt efter den del af aktiviteterne, hvorfra borgeren er udeblevet, eller helt bortfalder. Den foreslåede formulering er blevet til ud fra en sammenhæng, hvor sanktionen angår fravær fra aktivering, danskuddannelse el. lign. Der er derfor under hensynstagen til borgerens retssikkerhed et behov for, at der følger nærmere vejledning om, hvorledes denne bestemmelse om forholdsmæssig sanktion skal effektueres.

Bortfald af kontanthjælpen til ægtefæller

Matchplacering

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at en ægtefælle der ved kommunens helhedsvurdering af beskæftigelsespotentialer placeres i matchkategori 5 ikke er omfattet af reglen om bortfald af kontanthjælpen. Det rejser følgende spørgsmål, som efter KL's opfattelse bør afklares i den videre proces med lovforslaget:

- Bliver matchplaceringen en selvstændig myndighedsafgørelse, som ikke kan overlades til andre aktører?
- Skal en ægtefælle kunne klage over sin matchplacering til Det Sociale Nævn/Beskæftigelsesankenævnet?
- Hvordan skal kommunerne håndtere borgere, der skiftevis tilhører matchkategori 4 eller 5?

Af hensynet til borgerens retssikkerhed bør kriteriet vedr. matchplacering udtrykkeligt fremgå af lovteksten, jf. § 13, stk. 9 og ikke kun i bemærkningerne.

Opgørelse af to års perioden

Opgørelse af to års perioden og optælling af de 300 timer, jf. § 13 stk. 10-14, er for KL at se en meget vanskelig opgave at administrere og kræver en klar og administrerbar beskrivelse i selve lovteksten.

I lovforslaget fremgår det ikke klart, hvordan de to år opgøres og herunder hvordan de 300 timer skal tælles op. Det fremgår således ikke af § 13 stk. 8-12 om de to år nøjagtig er fra "dato x" til "dato y" to år efter, eller om det er de seneste 24 kalendermåneder, der skal indeholde 300 timer. Det rejser samtidig tvivl om, hvorledes § 13 stk. 11, hvor de 6 forlængelsestilfælde fremgår, skal forstås, herunder om en måned springes over, hvis et af de 6 forlængelsestilfælde er til stede. Som det er beskrevet i lovforslaget, kan hjælpen stoppes på en tilfældig dag. Endvidere er det heller ikke tydeligt, hvad der stilles op med den situation, hvor den ene person i et ægteskab ophører med at modtage hjælp, fordi den pågældende ikke opfylder betingelserne. Hvad sker der f.eks., hvis den der fortsat er på hjælp, skaffer sig et ordinært arbejde. Er den anden så med det samme berettiget til hjælp, eller

er det først efter de 300 timer? Hvis ingen af parterne modtager hjælp, kan der sættes spørgsmålstejn ved, hvordan kommunen skal registrere timerne. I følge lovforslaget er det kun ægtepar, hvor begge modtager kontanthjælp, der er opfattet af reglerne om 300 timers arbejde indenfor to år. Det er ønskeligt, at det tydeliggøres, hvordan ægtepar med supplerende kontanthjælp, herunder ægtepar, hvor den ene ægtefælle modtager dagpenge og ægteparret samlet modtager supplement til disse a-dagpenge er stillet.

I lovteksten bør det udtrykkeligt fremgå, at bortfald af kontanthjælp følger de i forvejen givne regler på kontanthjælpsområdet, således at berettigelsen til kontanthjælp også i forhold til bortfaldsreglen opgøres på månedlig basis. Det kunne overvejes at anvende en underskreven erklæring fra borgeren eller andet, der kan dokumentere, at kommunen og borgeren er enige om, at der har/ eller ikke har været et af forlængelsestilfældene i den pågældende måned. Det er KLs opfattelse, at kommunen efter en konkret vurdering i forbindelse med generhvervelse bør kunne tage hensyn til de timer, den pågældende har opnået på det tidspunkt, den pågældende falder for to års reglen. Dette for at undgå, at initiativet ikke kommer til at virke urimelig hårdt, f.eks. i situationer hvor ganske få timer vil kunne medføre, at den pågældende borger skal starte helt for fra i optællingen.

I eksisterende lovgivning findes der allerede eksempler på månedsvis opgørelse, det gælder aktivlovens § 25 stk. 5, der træder i kraft efter optælling i § 25 stk. 8-10, hvor det fremgår af stk. 8, at *"6-måneders perioden i stk. 5 beregnes fra første kalendermåned, hvorfra personen er berettiget til kontanthjælp. Perioden afbrydes, hvis begge ægtefæller i en hel kalendermåned ikke har modtaget kontanthjælp"* og det gælder dels dagpengelovens § 23 hvor det fremgår at: *"udbetaling af dagpenge ophører efter udløbet af en kalendermåned, når der er udbetalt dagpenge eller løn under sygdom for mere end 13 uger i de 12 forudgående kalendermåneder til personer, der..."* Fra disse bestemmelser kunne der hentes inspiration til konkretisering af § 13 i lovforslaget.

Såfremt der nås frem til en løsning med inspiration fra ovenstående bør bestemmelsen i § 13 stk. 9: *"en ægtefælle hvis arbejdsevne er så begrænset at vedkommende ikke kan opnå beskæftigelse.."* overvejes slettes, idet indholdet kommer igen i optællingsperioden jf. § 13 stk. 11, nr. 5.

Parallelt med administrationen af de 300 timer finder KL, at der er behov for at få afklaret reglerne vedr. eventuel fratagelse eller nedsættelse af boligstøtten, jf. § 15 i boligstøtteleven.

Værktøj til optælling af de 300 timer

KL mener, at der i forhold til at administrere optællingen af de 300 timer er behov for et værktøj, der fremadrettet vil kunne gøre brug af det kommen-

de indkomstregister (e-indkomst). Indtil indkomstregistret implementeres fuldt ud, er der behov for et system til registrering af arbejdstimer aflæst fra lønsedler. Her er det væsentligt, at det klart fremgår hvilke arbejdstimer, der fra hvilket tidspunkt skal tælles med.

KL vurderer, at der i lovforslaget vedr. bortfald af kontanthjælpen til ægtefæller ligger en betydelig meradministration. Det gælder blandt andet, hvis matchplaceringen skal betragtes som en afgørelse, i så fald skal der ske en orientering til borgeren vedlagt klagevejledning. Det skal således ske hver gang en borger flyttes fra en kategori til en anden. Registreringen af de 300 timer vil i sig selv give en betydelig meradministration. Det samme gælder samtaler med borgere vedr. reglerne. KL forventer at der kompenseres herfor.

Størrelse på beskæftigelsesfradrag

I lovforslaget foretages en ændring af bestemmelsen for beskæftigelsesfradraget, jf. § 31 . KL skal bemærke, at man i forbindelse med denne ændring bør løse de nuværende problemer med det høje beskæftigelsesfradrag, som fører til udbetaling af kontanthjælp, i situationer, hvor det ikke er tilsigtet (f.eks. supplement til en løn på 37 timer).

Integrationskontrakten

I forslaget lægges der op til, at der udarbejdes én kontrakt, der vil gælde i hele den 7-årige periode. Det bør sikres og understreges tydeligere, at integrationskontrakten fortsat skal være et dynamisk og fleksibelt værktøj, der løbende tilrettes og justeres i takt med den udvikling der sker. På den baggrund vil KL foreslå, at der udarbejdes en standardkontrakt, som kan danne udgangspunkt for den individuelle udformning af integrationskontrakter i kommunerne. KL forventer at blive inddrage i dette udviklingsarbejde.

Samtidig kan der stilles spørgsmålstegn ved nytteværdien af at udarbejde beskæftigelsesrettede kontrakter i op til 7 år med udlændinge, hvis arbejds- evne varigt er ophævet eller er så begrænset, at de pågældende ikke kan arbejde, men hvor den enkelte udlændinge som følge af pensionslovens op- tjenningsregler er afskåret fra at få pension.

KL har i sit høringssvar til Integrationsministeriet afgivet en række tekniske bemærkninger til integrationskontraktens udformning, der henvises til disse for en nærmere uddybning af KLs holdning til integrationskontrakten.